

Nr 371.

Av herrar **Johansson** i Edsbyn och **Lundén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 91, med förslag till lag om ändrad lydelse av 14 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 91 vid årets riksdag föreslagit ändringar i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring. Förslaget går ut på bland annat ändrade bestämmelser i 14 § om pensionsavgifternas uppbärande och redovisning.

Vid 1922 års riksdag väckte undertecknade var för sig motioner (nr 65 och 66) i andra kammaren om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda och för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av 13 § nyssnämnda lag, att såväl grundavgiften som tilläggsavgiften komme att uppbäras i samband med kronouppbörderna eller i varje fall av en och samma uppbördsmyndighet. Andra lagutskottet, som förberedde motionerna i ett sammanhang, framhöll därvid, att de i motionerna väckta spörsmålen redan äro föremål för utredning av en förprovning av hithörande frågor tillsatt kommitté, varför utskottet hemställde, att de förevarande motionerna icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, vilket också blev riksdagens beslut.

Huru väl motiverade i och för sig de av Kungl. Maj:t nu framlagda förslagen till ändringar i ifrågavarande lag än må vara, så anse vi dock icke att de innebära någon nöjaktig lösning av frågan om pensionsavgifternas uppbärande. Den frågan blir icke slutgiltigt löst förrän uppbörden av både grundavgifterna och tilläggsavgifterna uppdrages åt endast en uppbördsmyndighet, och då, som vårt uppbördsväsende för närvarande är ordnat, till de myndigheter som verkställa kronouppbörderna. De kostnader som åsamkas kommunerna genom pensionsförsäkringslagen äro stora nog ändå, utan att de skola ytterligare stegras genom anlitande av dubbla uppbördsmyndigheter för avgifternas uppbärande. Om de av Kungl. Maj:t nu föreslagna ändringarna av lagen vinna riksdagens bifall, så innebär detta så långt ifrån någon lättnad för kommunerna i uppbördssättet, att det tvärtom i vissa fall medför ytterligare kostnader i de fall nämligen som grundavgifterna uppburits i samband med kommunalskatten på tider som icke infalla mellan den 11 juli—15 december. I det särskilda yttrande av generaldirektören af Jocknick, som refereras i den kungl. propositionen, framgår också tydligt, att han är av samma uppfattning som vi här hävdad, då han säger, »att hans anslutning till förslaget skett endast under

den förutsättningen, att man kunde förvänta att Kungl. Maj:t skulle komma att ställa sig välvillig till framställningar om upptagande av grundavgifterna i samband med kronoutskylderna från kommuner, vilka genom förändringen drabbas av sådana olägenheter som ovan berörts». Vidare ha såväl enskilda kommuner som föreningen Svenska landskommunernas förbund, som uttalat sig i frågan, förordat såväl det lämpliga som berättigade i en överflyttning till kronouppbörderna av ifrågavarande uppbörd av grundavgifterna.

Pensionsstyrelsen, som jämväl uttalat sig i frågan, har emellertid icke velat förorda en sådan förändring i uppbördssättet, huvudsakligast av följande motiv.

1:o) Konungen äger redan nu på framställning därom från viss kommun förordna, att uppbörden av ifrågavarande avgifter skall verkställas i samband med kronoutskylderna.

2:o) En överflyttning av uppbörden av grundavgifterna till kronouppbörderna komme att medföra ökade kostnader för statsverket.

3:o) Det vore att befara att en dylik anordning komme att verka ogynnsamt på uppbörden av avgifterna.

Vad då det första motivet beträffar, så anse vi icke att detta bör tillmätas allt för stor betydelse, all den stund, enligt vad som framgår av Kungl. Maj:ts proposition, sådana framställningar bifallits endast i fjorton fall av ett trettiotal inkomna ansökningar, och detta huvudsakligast för större städer. Med kännedom om de små utsikter, som förefinnas för landskommuner att få en sådan framställning bifallen, lockar det inte just att göra försök i den vägen.

Beträffande det andra motivet, om ökade kostnader för statsverket, så anse vi, att ett sådant skäl icke med fog bör kunna åberopas i detta fall. Förslaget att lägga hela uppbörden för pensionsförsäkringen på en och samma uppbördsmyndighet avser ju att förenkla och förbilliga uppbörden i sin helhet, och då är det av underordnad betydelse, om denna uppbördsmyndighet skulle åsamkas *något* ökade kostnader utöver vad den redan har för sin del av uppbörden, då den andra uppbördsmyndigheten bleve helt befriad från sina kostnader, och då dessa i båda fallen bestridas i stort sett av samma skattedragare.

Vad slutligen beträffar det tredje motivet, om ogynnsamt resultat vid uppbörden, om denna sammansloges, så tro vi icke att det skälet äger allmängiltighet. I många kommuner förväntar man i stället till och med ett bättre resultat vid uppbörden, om grundavgifterna upptoges i samband med kronouppbörderna. Då emellertid meningarna härom kunna vara delade skola vi icke föreslå en obligatorisk överflyttning av uppbörden av grundavgifterna till kronouppbörderna utan endast om *rätt* för de kommuner, som så önska, att få uppbörden av grundavgifterna förlagd till kronouppbörderna. Då kommunerna alltfört stå i ansvar för alla påförda grundavgifters inbetalande, och då kommunerna själva torde bäst kunna bedöma vad som

för deras kommuns vidkommande är det effektivaste sättet för grundavgifternas indrivande, så torde man ha rätt förvänta att ett sådant medgivande skulle komma att utnyttjas med förstånd och varsamhet.

Departementschefen har i sitt yttrande framhållit, att man kunde förvänta att statens besparingskommitté upptog detta spörsmål i ett vidare sammanhang till behandling, och att man av det skälet icke nu borde vidtaga någon förändring. Vi anse dock att vad som kan göras i sparsamhetens intresse bör göras nu, och enligt vårt förmenande skulle en sådan partiell reform icke på något sätt vålla olägenheter, därest man efter något år skulle stå inför en reform efter större mått på hithörande område.

Vi anse sålunda att den ändring vi föreslå bör vidtagas i samband med de ändringar i pensionsförsäkringslagen, som kunna komma till stånd med anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ärendet.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi vördsamt hemställa,

a) att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i den av Kungl. Maj:t föreslagna lagen om allmän pensionsförsäkring, att de kommuner, som så besluta och därom ansöka hos Kungl. Maj:t, skola äga rätt att åt krono-uppbördsmyndigheterna, på villkor som Kungl. Maj:t må föreskriva, överlåta indrivningen av de grundavgifter för allmänna pensionsförsäkringen, som eljest åligger kommunen att uppbära,

b) att vederbörande utskott måtte utarbета lagtexten i överensstämmelse härmed.

Stockholm den 21 mars 1925.

O. Johansson,
Edsbyn.

A. W. Lundén.

